

АНОТАЦІЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ»
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність
101 – «Екологія»

Мета: полягає у формування вмінь та навичок побудови математичних моделей задач з області біології, екології та охорони навколишнього середовища та отриманні навичок розв'язування задач з області екології та охорони довкілля із застосуванням сучасних математичних методів і сучасного програмного забезпечення.

Завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни “Моделювання і прогнозування стану довкілля” є навчання студентів:

- методам математичного моделювання фізичних процесів у довкіллі на локальному, регіональному та глобальних рівнях;
- методам математичного моделювання біотичних процесів на рівні організм, угруповання, екосистема, популяція та біосфера;
- врахуванню в математичних моделях природних та антропогенних чинників, що впливають на досліджувані процеси;
- прогнозуванню наслідків антропогенного впливу на біотичну та абіотичну складові довкілля різних рівнів.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Задачі навчальної дисципліни та зв'язок з іншими дисциплінами. Понятійний апарат. Поняття «модель». Класифікація моделей.

Тема 2. Поняття «прогноз» і «прогнозування». Основні засади математичного моделювання і прогнозування в екології.

Тема 3. Біосфера і проблема охорони навколишнього природного середовища. Екологічний підхід до вивчення довкілля в умовах інтенсивного антропогенного впливу.

Тема 4. Основні принципи математичного та імітаційного моделювання. Системний підхід до побудови математичних моделей.

Тема 5. Загальний вигляд математичної моделі. Види моделей і прогнозів забруднення атмосфери, водного середовища, ґрунтового та рослинного покриву.

Тема 6. Теоретико-методологічні засади прогнозування.

Тема 7. Змінна величина і функція.

Тема 8. Елементарні функції та їх застосування в екології.

Тема 9. Лінійна функціональна залежність. Пряма і обернена пропорціональна залежність.

Тема 10. Дробово-лінійна функція. Степенева функція.

Тема 11. Показникова і логарифмічна функції. Побудова емпіричних формул, метод найменших квадратів.)

Тема 12. Процеси переносу забруднювальних речовин у водному середовищі. Врахування осідання й розпаду речовини при моделюванні.

Тема 13. Математичні моделі водного і гідрохімічного режимів.

Тема 14. Математичні моделі динаміки РК і БСК. Визначення невідомих параметрів моделі.

Тема 15. Постановка задачі розрахунку поширення атмосферних домішок.

Тема 16. Загальні принципи моделювання екологічних систем за допомогою диференціальних рівнянь, стаціонарні розв'язки та їх стійкість.

Тема 17. Моделювання динаміки чисельності окремих популяцій.

Тема 18. Динаміка біоценозів як наслідок міжвидових відносин. **Тема**

19. Моделі глобальних біогеохімічних циклів у біосфері.